

MESTAANGIFTE, KIJK VOORUIT WAT DE TOEKOMST BRENGT

Het is ondertussen bekend dat de mestreglementering er niet makkelijker op wordt. Parallel daarmee wordt ook de jaarlijkse mestaangifte en de vooruitblik naar het komende jaar steeds belangrijker. Laat je zeker hierover grondig en goed adviseren. Beperk deze ondersteuning niet tot een eenmalige gebeurtenis, maar doe dit ook regelmatig gedurende het jaar. Zo voorkom je onaangename verrassingen!

– Jan Meykens, SBB Accountants & Adviseurs

In het voorjaar verwacht de overheid weer verschillende 'milieu'-aangiftes. De mestaangifte voor het productiejaar 2012 moet voor 18 februari bij de VLM ingediend zijn. De VMM verwacht je wateraangifte

tegen 15 maart, tenzij je veehouder bent. Dan moet de wateraangifte samen met de mestaangifte ingediend worden bij de VLM. De uiterste indieningsdatum voor je verzamelaanvraag is 21 april. Voor

sommigen staat ook nog het Integrale Milieujaarverslag op het programma. Dit moet ingediend worden voor 15 maart.

Mestplanning

Laat deze aangifteplicht meer zijn dan enkel een terugblik op het afgelopen jaar. Het is immers ook een ideaal moment om

.....
Kies je voor het systeem van werkzame N, dan moet je dit type bemestingsstelsel toepassen tot en met productiejaar 2014.
.....

de mestplanning voor 2013 onder de loep te nemen. Stel je daarbij de volgende vragen. Hoeveel mest moet ik laten afvoeren of kan ik nog mest ontvangen? Welke impact zal mijn 'slecht' nitraatresidu hebben voor mijn bedrijf? Hoeveel mest moet ik verplicht laten verwerken? Wat zijn de voorwaarden voor derogatie ook al weer? Zijn er grote nieuwigheden in het mestbeleid in 2013? Heb ik uitbreidingsplannen en wil ik via verwerking bijkomend NER-D's verwerven?

In dit artikel overlopen we de inhoudelijke nieuwigheden en de aandachtspunten voor de mestaangifte over het productiejaar 2012. Daarnaast kijken we vooruit naar het nieuwe mestjaar 2013.

Digitaal aangifteloket

De Mestbank pakt dit jaar opnieuw uit met het online-aangifteloket 'Mestbanking'. Via dit loket kan de mestaangifte digitaal worden ingediend bij de VLM. Dit is

uiteraard geen verplichting. Maakte je vorig jaar gebruik van dit loket, dan zal je dit jaar geen aangifteformulieren meer ontvangen van de Mestbank maar enkel nog een brief om je te wijzen op de aangifteplicht. De wateraangifte moet voorlopig sowieso nog op de klassieke, schriftelijke manier gebeuren. Belangrijk om te weten is dat de indieningsdatum van de mestaangifte verschoven wordt van 18 februari naar 15 maart indien je gebruik maakt van het digitale loket.

Totale N of werkzame N?

Op de aangifteformulieren werd er opnieuw een vraag voorzien waarbij je moet kiezen welk bemestingssysteem je in 2012 toepaste. Er zijn 2 keuzemogelijkheden: het systeem van 'totale N' of het systeem van 'werkzame N'. Indien er vorig jaar al gekozen werd voor dit laatste systeem, dan moet je dit jaar dezelfde keuze maken en dit tot en met het productiejaar 2014. Koos je vorig jaar voor het systeem van 'totale N', dan heb je nog steeds de vrije keuze: opnieuw het systeem van 'totale N' toepassen of kiezen voor het systeem van 'werkzame N'.

Aandachtspunten

Voor je mestaangifte moet je rekening houden met volgende meest in het oog springende aandachtspunten.

Emissiearme stallen varkens Nieuw is dat voor varkens die gehuisvest zijn in ammoniakemissiearme stallen het type stal wordt opgevraagd. Dit 'type stal' omvat één of meerdere V-nummers zoals normaal gesproken ook opgenomen in de milieuvergunning. Deze info heeft geen impact op de mestbalans of de verwerkingsplicht, aangezien de N-verliesnormen niet verschillen per diercategorie voor deze verschillende staltypes. Merk ook op dat een luchtwasser binnen de staltypes van de mestaangifte geen emissiearm systeem is.

Toepassen nutriëntenbalans Als varkenshouder moet je voor de berekening van de uitscheidingscijfers voor de varkens ofwel convenant ofwel regressie kiezen (tenzij je minder dan 200 andere varkens houdt, dan kan je alsnog kiezen voor het forfaitaire stelsel). Deze keuze kan je per diercategorie maken.

Als je convenant kiest, moet je je wel bewust zijn van de volgende voorwaarde: de hoeveelheid verbruikte voeders per dier mag niet meer dan 7% afwijken van volgende hoeveelheden: 206 kg voor biggen 7-20 kg; 700 kg voor andere varkens 20-110 kg; 1050 kg voor zeugen inclusief biggen, andere varkens > 110 kg en beren; 34,7 kg voor slachtkippen.

Indien dit toch het geval is, zal de Mestbank ambtshalve voor alle dieren van de betrokken diercategorie de uitscheidingsnormen berekenen overeenkomstig de regressierechte.

Opgave gebruik kunstmest vollegrond In deel 1 van de aangifte moet je het kunstmestgebruik aangeven. Nieuw is dat

tuinders dan ook boetes opgelegd. Dit zou dan ook verleden tijd moeten zijn.

Opgave gegevens groeimedium In deel 4 voor tuinders moet je onder meer de productie van voedingswater en spuistroom opgeven. Nieuw is dat je de voor de productie van voedingswater niet langer de hoeveelheid in m³, maar enkel de

AANGIFTEGEGEVENS

De mestaangifteformulieren bestaan net zoals de voorgaande jaren uit 4 delen:

- **Deel 1** Algemeen deel – in te vullen door iedereen die aangifteplichtig is.
- **Deel 2** Dierlijke mestproductie – alleen in te vullen door de landbouwers die dieren gehouden hebben in 2012.
- **Deel 3** Aangifte van luchtwassers en mestverwerking van exploitatie-eigen mest in 2012: alleen van toepassing voor de landbouwers die een biologische en/of chemische luchtwasser geïnstalleerd hebben op hun bedrijf (en eventueel voor de landbouwers die aan mestverwerking van uitsluitend exploitatie-eigen mest doen).
- **Deel 4** Productie van voedingswater en spuistroom – bij te voegen indien er op een exploitatie groeimedium aanwezig is.

Deel 1 moet je altijd indienen, de delen 2, 3 en 4 enkel als ze van toepassing zijn.

Samengevat moeten volgende zaken aangegeven worden:

- Opslag van dierlijke en andere meststoffen;
- Gebruik kunstmest (met aanduiding of dit in een vollegrondserre was);
- Gebruik en opslag dierlijke mest (inclusief directe begrazing) op bedrijfseigen gronden buiten Vlaanderen;

- Hoeveelheid dierlijke mest (inclusief begrazing) gebruikt in Vlaanderen door 'buitenlandse' landbouwers;
- Aantal dieren: runderen worden via DGZ geregistreerd en moet niet opgegeven worden, deze kunnen wel nog in sommige gevallen 'verschoven' worden; voor een aantal diersoorten wordt de gemiddelde bezetting van de dieren over de per staltype gevraagd;
- Aantal standplaatsen;
- **Nieuw** Type ammoniakemissiearme stal(len) bij varkens;
- Keuze nutriëntenbalansstelsel met bewijsmateriaal (keuze voor convenant en/of regressie met attest en register);
- % beweiding voor graasdieren indien je kiest voor het systeem van werkzame N;
- Verwerking van exploitatie-eigen mest;
- **Nieuw** Gegevens luchtwasser met afvoer en opslag van ammoniumsulfaat;
- Samenstelling voedingswater, bruto- en netto-oppervlakte, teeltsysteem en % recirculatie per teelt op groeimedium;
- Productie spuistroom in m³ met samenstelling;
- Opslagcapaciteit en hoeveelheid in m³ van spuistroom.

er dit jaar een aparte aanduiding is voor het gebruik van kunstmest in een vollegrondserre. Immers voor deze teelten mag je (mits te beschikken over de nodige bemestingsadviezen) afwijken van de bemestingsnormen. De VLM beschikte vroeger niet over deze info, wat in sommige gevallen aanleiding gaf tot een schijnbaar te hoog kunstmestgebruik. Onterecht uiteraard, werden bij sommige

samenstelling in kg N en kg P₂O₅ moet opgeven. Deze informatie wordt gevraagd per teelt. Om de VLM toe te laten correcter de nodige opslagcapaciteit te kunnen inschatten, vraagt men ook naar het teeltsysteem, de bruto- en netto-oppervlakte van het groeimedium en het percentage recirculatie. Verder moet je naast de capaciteit ook de stock en productie van spuistroom opgeven. Een

correcte afzet van deze spuistroom op eigen landbouwgrond of op grond van derden via een afzetsdocument is belangrijk. Als je spuistroom hebt geproduceerd en deze nog niet hebt afgevoerd, dan moet je ook de opgeslagen hoeveelheid spuistroom op 1 januari 2013 uitgedrukt in m³, kg N en kg P₂O₅ opgeven. Let op, de

Tabel 1 Forfaitaire samenstelling spuistroom

- Bron: VLM Normen en Richtwaarden 2012

Teelt	N (kg/ton)	P ₂ O ₅ (kg/ton)
Azalea	0,07	0,02
Boomkwekerij	0,02	0,01
Aardbeien	0,18	0,06
Sla	0,28	0,11
Groene en bloeiende planten	0,18	0,05
Rozen	0,19	0,06
Komkommers	0,39	0,08
Paprika	0,40	0,08
Tomaten	0,54	0,10
Aubergines	0,49	0,08
Forcerie witloof	0,10	0,04
Andere tuinbouwteelten	0,50	0,20

VLM aanvaardt voor deze samenstelling enkel nog de forfaitaire waarden (tabel 1) ofwel waarden op basis van een analyse van de spuistroom door een erkend labo.

Het ideale moment om vooruit te kijken

De mestaangifte is het ideale moment voor een vooruitblik. Zo kan je nu al best de nodige voorzorgen en afspraken maken om, bijvoorbeeld, tijdig voldoende mest naar een verwerkingsinstallatie te voeren; voldoende analyses te nemen van je luchtwasser; een mestanalyse te nemen indien je mest afvoert naar onder andere een derogatiebedrijf of een verwerker; een bodemstaalname te

nemen indien je maatregelen kreeg opgelegd voor het overschrijden van het nitraatresidu.

Verder zijn er ook een aantal nieuwigheden op het vlak van mestbeleid in 2013.

Burenregeling De voorwaarden voor toepassing van een burenenregeling worden vanaf 2013 bijgesteld. Twee grote nieuwigheden zijn dat het vervoer moet gebeuren door de aanbieder of de afnemer van de dierlijke mest, champost of spuistroom; en met een trekkend voertuig waarvan hij eigenaar is.

In de toelichting bij het decreet is opgenomen dat het begrip 'eigen trekker' daarbij zo moet worden begrepen dat in geval de landbouwer een vennootschap is, zowel trekkers ingeschreven op naam van de vennootschap als trekkers ingeschreven op naam van een natuurlijke persoon die een leidinggevende functie uitoefent in de vennootschap, in aanmerking worden genomen. Ook trekkers die eigendom zijn van een machinerij waarvan de betrokken landbouwer werkend lid is, moeten hieronder begrepen worden.

Bijkomend zijn er een aantal nieuwe transportmogelijkheden die onder een burenenregeling vallen: vervoer van dierlijke mest geproduceerd op een exploitatie naar een verwerkingseenheid of effluent van een verwerkingseenheid naar een exploitatie voor zover beide gelegen zijn in dezelfde gemeente of in een aangrenzende gemeente. Hiervoor gelden dan ook nog volgende specifieke voorwaarden: elk transport moet bij aankomst en vertrek op de verwerkingseenheid worden gewogen; elk transport moet in dit geval ook uiterlijk 24 uur voorafgaand aan het vervoer door de aanbieder of de afnemer aan de Mestbank worden gemeld. We moeten opmerken dat een erkend mestvoerder sowieso nooit met een burenenregeling mest kan transporteren.

Bemesting groenten Groententelers mogen sinds 1 januari hun percelen waar groenten behorende tot groep 1 of groep 2 geteeld worden (met uitzondering van vroege aardappelen en spruitkool), enkel nog bemesten indien ze zich laten adviseren door een erkend labo, een erkende telersvereniging of een erkend praktijkcentrum. Hiervoor moet de tuinder één of meerdere stikstofanalyses laten uitvoeren met bijbehorend bemestingsadvies en dit ook opvolgen. Deze stalen moeten in een voor de teelt relevante periode worden genomen en minstens op een tijdstip dat bij de laatste bemesting het advies beschikbaar is. Nadere regels worden wellicht eerstdaags vastgelegd door de Vlaamse regering.

Opslag vaste mest op kopakker Vanaf 15 november 2013 is het niet langer toegestaan om vaste dierlijke mest op te slaan op de kopakker in de periode van 15 november tot en met 15 januari. Bovendien wordt de duurtijd van de opslag beperkt tot maximum 1 maand. Houd steeds ook volgende voorwaarden in de gaten: de mest is opgeslagen om te worden uitgespreid; er mag geen afvloeien van mestsappen zijn; de afstand van de opslag tot de perceelsgrens en oppervlaktewater bedraagt ten minste 10 m; de afstand van de opslag tot woningen van derden bedraagt ten minste 100 m.

Bemestingsnormen P₂O₅ Vanaf 2013 dalen de fosfaatnormen voor een aantal teelten: voor wintergerst en andere granen van 75 naar 70 kg/ha; voor aardappelen, gewassen met lage N-behoefte, leguminosen, groenten en andere gewassen van 75 naar 65 kg/ha; voor grasland, mais en wintertarwe of triticale wijzigt er niets. ■